

Abonamentul

Pentru monarhie:

Pe an 6 fl. 1/2 an
3 fl. 1/2 an 1 fl. 50 cr.

Pentru străinătate:

Pe 1 an 18 frcs. 1/2 an
9 frcs. 1/4 an
4 frcs. 50 cm.

Focea apare în fiecare
Sâmbătă.

Unirea

Focea bisericească-politică.

Insertiuni

Un sir garmond:
odată 7 cr., a doua oară
6 cr., a treia oară 5 cr.,
și de fiecare publica-
țiune timbru de 30 cr.

Tot ce privește focea
să se adreseze la «Re-
dactiunea și Admini-
strațiunea Unirii»
în
Blaș.

Anul VI.

Blaș 22 August 1896.

Numărul 34.

Sinod archidieceșan.

Avem informație sigură, că în toamna acestui an se va ține în Blaș un sinod archidieceșan, cel dintâiu sinod sub înțelepă ocărmuire a zelosului nostru arhierie Victor.

Faptul în sine, că se intenționează ținerea unui sinod archidieceșan, nu e nici extraordinar, nici surprinzător. După es. canone ast fel de sinode ar trebui să se celebreze în fiesce care an. Prin urmare faptul, dacă se va celebra sinod archidieceșan, nu va dovedi alta, de cât aceea, ce cu toții șciam, că iubitul nostru Archiereu are hotărîrea firmă de a-și împlini toate datorințele împreunate cu sublimul său oficiu.

De altă parte nu se poate dubita, că îndeplinirea dorințelor sfinte biserici privitor la ținerea sinodelor diecesane este de o însemnătate mai mare, ca ori când înainte de acesta.

Trăim în epoca congreselor. Azi e o maximă a vieții publice, că numai prin însoțirea și întrunirea forțelor sociale se poate ajunge la succese. Acest principiu recunoscut azi drept maximă în societățile libere trebuie să se recunoască drept principiu fundamental mai virtos într-o societate, unde autoritatea, constitutivul esențial al fiesce cărei societăți bine ordinate, se crede a fi dată de sus.

Tocmai de aceea, — abstracție făcând de la ori ce alte considerante, — trebuie cu omagială supunere să sa-

lutăm înțeleptul propus al Preasfințitului nostru Archiereu de a convoca un sinod archidieceșan.

Dacă înse vom trece cu vederea punctul de vedere canonic, și vom privi numai punctul de vedere practic al lucrului, va trebui negreșit să zicem, că conchemând sinodul archidieceșan bunul nostru Archiereu pe lângă datorința sa canonică corăspunde și unei mari lipse a bisericii concređute păstoririi Sale blănde.

Isus Christos însu-și a zis-o, că unde vor fi adunați doi sau trei în numele Său, acolo va fi în mijlocul lor. Prin asta însu-și a declarat, cât de mult dorește, ca al Săi să se consfătuască despre ale Sale.

E adevărat, că plinirea puterii Sale în biserică Christos a lăsat-o Apostolilor Săi, dar e adevărat și aceea, că Isus a dorit, ca și Apostolii și următorii acelora să se sfătuască cu presbiterii, cu bătrânii poporului despre cele ce sînt de lipsă pentru mântuirea sufletescă a credincioșilor.

Este dară lămurit, că nu este numai dispozițiunea bisericii, ci și dispozițiune nemijlocită a Întemeietorului Bisericii, ca mai marii bisericii să se întrunească pentru a socoti și pentru a hotărî cele ce sînt de lipsă pentru folosul poporului celui ales.

Este deci îndreptățită bucuria noastră, cu care salutăm hotărîrea bunului nostru Archiereu, de a-și aduna adecă în jurul său reprezentanții clerului său

întreg pentru a lua acele decisiuni, pe cari binele comun al tuturor îl reclamă.

A discuta aici obiectele sinodului nu se ține de noi. Este dreptul Archiereului a fixa obiectele de pertractare. Datorința noastră este numai a contribui, ca intențiunile Archiereului nostru să fie deplin pricepute.

De altă parte înse nu e îndoios, că clerul are nu numai dreptul, dar și datorința, să-și descopere Archiereului său toate dorințele sale cu ocasiunea sinodului. Nu ziarele sînt calea și locul pentru descoperirea dorințelor legitime, ci auctoritatea bisericească superioară pe calea sinodului diecesan.

Nici o cestiune de natură bisericească nu este eschisă din sfera de competență a sinodului archidieceșan. Prin urmare tot, ce interesează viața religioasă-morală a credincioșilor nostri, tot, ce privește organizarea spirituală și materială a bisericilor și școlilor noastre, poate și trebuie să formeze obiectul de pertractare al sinodului diecesan.

Drept aceea clerul să socotască bine, și când se va aduna la timpul său pentru a-și alege deputații săi, să discute toate lipsele acele, de cari i-se pare, că suferă archidieceșan, și să vină cu propuneri concrete, menite pentru a vindeca relele și defectele existente.

Numai un lucru să nu perdă clerul nostru din vedere. Să nu uite a-și face propunerile sale între marginile constituțiunii croite bisericii noastre de În-

Feuilleton.

Cum trebuie să cultivăm cucuruzul, ca să rodască mai bine?

(Continuare.)

II.

După ce v'am arătat, cari dintre soiurile de cucuruz se cultivăm cu deosebire, urmăm, să vedem acum și modul, cum trebuie, să pregătim pămîntul, în care voim, să semănăm cucuruz. În unele ținuturi se semănă în același loc cucuruz după cucuruz și grâu după grâu. E drept, că locul bun aduce rodă, ori ce îl vom semăna, dar numai până o dată. De ore ce pămîntul perde din puterea nutritivă de lipsă la creșterea cucuruzului și a grăului prin continua semănare și așa de la un timp nu ne mai dă nici grâu nici cucuruz.

Cucuruzul, pe cum am amintit, nu e o plantă gingașă: dacă clima și locul e corăspunzător, atunci produce, ori după ce plantă îl vom semăna. Cu toate aceste mai bine e, să semănăm cucuruz după spicose sau după grâu de toamnă. Tot asemenea și în pămîntul, în care în anul acesta am avut

cucuruz, e mai bine, ca să semănăm spicose, adecă grâu de toamnă sau de primăvară, după împrejurările locale.

De la sine se înțelege, că în țelina de nouă spartă, sau dacă preste iernă au degerat semănăturile de toamnă, atunci în aceste pămînturi încă vom semăna cucuruz în primăvara următoare.

Cucuruzul este planta aceea, carea suferă gunoirea prosperă, produce foarte bine în pămîntul încărcat de gunoiu, pentru că paiul său jipul cucuruzului e gros și tare și de aceea nu cade ca holda.

Noi folosim numai gunoiul de vite, ér în alte țări folosesc și un fel de gunoiu pregătit din diferite materii, numit pentru aceea și gunoiu artificial. Se înțelege de la sine, că mai bun e gunoiul putred, copt sau dospit bine.

Gunoiul pe pămîntul, în care voim, să semănăm cucuruz, se cară la sfârșitul verii ori la începutul toamnei; ér gunoini, ce l-am adunat preste iernă, se cară pe câmp primăvara.

Mai bine e, ca să adunăm gunoiul preste vară, și apoi toamna să-l cărăm pe pămîntul său tabla, în care voim, să semănăm cucuruz, de ore ce toamna nu ne îngrămădesce așa

tare lucrul câmpului ca primăvara și vara. În dată ce am împrăștiat gunoiul pe pămînt, e bine, să și arăm locul. Prin acesta gunoiul nu perde din puterea sa, se amestecă cu pămîntul și ne dă un cules mai bogat.

Cum am zis, cucuruzul se semănă de regulă după spicose. În dată ce am secerat și carat de pe câmp grăul, e bine, ca să și arăm miriștea. Arătura acesta are de scop, ca miriștea să se prefacă în gunoiu, și ca sămînța de burueni să ajungă în pămînt, să răsară mai iute. Arătura trebuie calcată cu trăvălicul, ca buruenile să răsară cu atât mai repede, cari apoi cu o grapă bună de fer ori cu extirpatorul se stîrlesc ușor. Îngroparea miriștei se face cu plugul cu trei feră, dacă avem, fiind că lucrul merge mai cu spor; brazdele nu e de lipsă să fie mai afunde de 4 cm. (3 degete). În pămîntul ast fel pregătit vom semăna în primăvara următoare cucuruzul, care-l vom săpa cu atât mai ușor, fiind pămîntul lucrat de jumătate încă din toamna trecută.

În tot cazul și dacă cărăm numai primăvara gunoiul pe pămînt, și atunci încă e foarte bine, ca încă de toamnă cam prin Novembre să dăm pămîntului o arătură adăncă, adecă să facem ogor și pentru cucuruz. Ară-

su-și Isus Christos, în locul al doilea între marginile posibilității omenesci.

Fie siguri frații noștri iubiți, că toate dorințele lor ast fel exprimate vor întâmpina cea mai simpatică primire din partea Consistoriului, de ore ce Arhiepiscopul nostru nu altă stăruință are, de cât a vedea clerul concretizat păstoririi sale fericit și mulțumit.

Pe cum nu am crezut a fi în drept, să arătăm, cari ar trebui să fie obiectele sinodului arhiepiscopalesc, tocmai așa nu credem a fi în drept a arăta, cu privire la ce obiecte ar fi bine, ca să-și exprime clerul dorințele sale. Scie clerul, ce-l dorește, și noi nu voim, să ne impunem părerea noastră. Declarăm înse tot la acest loc, că bucuros vom deschide paginile foii noastre tuturor ideilor, ce vor crede de bine membrii venerabilului cler a le suleva în fața proximalului sinod arhiepiscopalesc, cu condițiunea firescă, ca acele idei să nu atingă baza de drept public, pe care este așezată făcea noastră.

Prin șirurile aceste am vrut numai să salutăm proiectul unui proximal sinod arhiepiscopalesc, și în același timp să îndemnăm clerul nostru întreg a lua parte la acel sinod, fie direct fie indirect, în măsura aceea, în care vor afla de lipsă în interesul sfintei noastre biserici.

Referitor la cestiia congruei primim spre publicare următoarele:

Simleul Silvaniei la 13 August 1896.

Venerată Redacțiune!

Vedând clerul gr. c. român din Vicariatul Silvaniei, că — după cestiunile bisericesci, — dintre cari unele au îmbrăcat formă de legi și azi planază asupra orizontului bisericii și nemulului nostru român ca nisce nori grei, din cari și până acum s'au descărcat furtuni șgduitoare de temeliiile sfintei noastre biserici și așezămintelor ei și a mamei

nostre națiuni, — s'a ivit tot în orizontul bisericii noastre o negură formată din miasmele constelațiilor actuale sub nume de „Congruă“, și că și cei ce sînt de un sânge cu făptuitorii acestei negure, — zicem negură, pentru că nu poate pătrunde opiniunea publică sănătoasă a clerului, că ce scop și-au prefipt, cei ce au inscenat negura, care de sigur se va preface și ea în nor negru, din care pot să izbescă fulgere și desastre nimicitoare de tot, ce avem mai scump pe terenul bisericii și națiunii noastre, — pe cum dovedesc foile magiare, sînt nu numai îngrijați, ci chiar înspăimîntați de consecințele neprevăzute ale acestei cestiuni: cu cât mai virtos clerului gr. c. român ca român, — zicem înadins ca român, — nu-î este iertat, să stea cu mâinile în sin, ci după axioma asigurătoare de reușirea întreprinderilor salutare: „Uniți-vă în cuget, simțiri și fapte“ clerul gr. c. român din Vicariatul Silvaniei — din îndemnul inimii, dictat de momentositatea și seriozitatea cauzei, pe cum și de misiunea sublimă, care a avut-o în trecut, o are în prezente, și-î este croită în viitoriu, — s'a coadunat prin reprezentanții săi la o conferință vicarială în 24 Iuliu a. c., unde între altele s'a luat la desbatere și conscrierea venitelor preoțesci din cauza congruei, și rezultatul final al consultării, — care a decurs cu bărbăție și în spirit calm pretins de însemnătatea obiectelor, — a fost subșternerea unei reprezentațiuni la Măritul Guvern Diecesan referitor la obiectele, cari s'au cuprins în cadrul conferinței.

Drept aceea avem onore a ruga pe Venerata Redacțiune, să binevoască a da loc în colonele prețuitei foii „Unirea“ pe cum acestei comitive, așa și reprezentațiunii alăturate.

Din concrederea presidiului conferinței:

Augustin Vicaș
not. conf.

Excelența Văstră Dămine Episcopice!
Preagrațioase Părinte!

Din paginile istoriei bisericii noastre gr. cat. apare încrederea nemărginită, ce clerul a avut neconținut în decurs de secolii către arhieriei săi, care încredere cu deosebire s'a potențat de atâtea ori, de câte ori biserica a stat în fața nenumăratelor lupte grele purtate pentru nepătata păstrare a sfințeniei, unității, catolicității, a libertății, prosperării și înfloririi ei, căci în aceste acțiuni sublime arhieriei au stat în frunte, și clerul cu turma credincioasă l-a urmat până la reușirea învingerii cauzei sfinte.

În deceniul trecut ceriul senin al bisericii noastre române gr. cat. s'a înnegurat foarte mult, și acești nori desastroși nu numai că întunecă strălucirea bisericii, ci o amenință și cu fulgere sfășiatore.

Asemenea pericol amenințătoriu de sfințenia bisericii sînt legile civile bisericesci introduse în vigoare în anul trecut ca contrare învățaturii sfintei noastre religii, în contra cărora ca a unor mijloce debilitătoare de religiozitate, moralitate și periclitătoare de eurațenia familiei creștine a luptat, deși cu puțin rezultat, atât de energie Ilustrul epiiscopesc din țară.

Alt nou pericol amenințătoriu de libertatea bisericii și a activității clerului în susținerea caracterului bisericii noastre gr. cat. ni-se pare a fi și fitorea congruare a parohiilor în forma, în care ni-se prezintă ea astăzi.

Sub impresiunea acestor temeri, îngrijați de lățirea ranelor epidemice, ce ne-au adus legile civile-bisericesci, și îngrijați de formalitatea, în care ni-se îmbie congruarea parohiilor noastre gr. cat. prin stat: ne-am coadunat umilit subsemnații în o conferință vicarială, ca în numele clerului îngremiat în vicariatul Silvaniei, pe care-l reprezentăm, să subșternem Excelenței Văstre îngrijirile, ce le avem, și să cerem posibila lor leuire

tura de toamnă plătesce atât, cât o gunoie mai slabă, pentru că pămîntul arat de toamnă preste iernă degeră, bruii se sdrobesc, pămîntul primesce și păstrează în sinul său umezela de zăpadă, de care cucuruzul are mare lipsă. Cu cât am arat pămîntul toamnă mai adânc, cu atîta e mai bine, fiind că atunci cucuruzul își află mai multă umezela, rădăcinile lui cresc și se desvoltă mai bine, se întărește planta întregă și ast fel ne aduce și o rodă mai îmbelșugată.

Primăvara, în dată ce putem ara pămîntul, îl mai lucrăm o dată și anume cu extirpatorul ori cu o grăpă bună de fer. Cu cât îl vom grăpa mai de timpuriu, cu atîta am făcut un lucru mai bun. Pentru că bruii primăvara nu sînt încă așa uscași, tari, prin urmare se sfarmă ușor, și prin acesta se promovază și coccerea pămîntului, și închidem în sinul lui sucii de zăpadă și apa de plôe.

Dacă până la timpul semănăturii ar răsări buruienile, atunci grăpăm pămîntul și a doua oară.

Pe cum vedeți, după metoda acesta pămîntul, în care voim, să semănăm cucuruz, încă poftesc, ca să-l arăm și grăpăm cel puțin de 2 ori, o dată toamnă și a doua oară primăvara. Ce e drept, în forma acesta ne dă mai mult de lucru; dar dacă luăm în socotintă, că ogorul de toamnă pentru cucuruz și grăpatul le putem face prin Novembre, adecă atunci, când și alt cum n'avem alt lucru, și a fără de aceea dacă vom mai lua în socotintă, că în acest chip gunoii acoperit sub brazdă nutrește mai bine pămîntul, îl îmbunătățește, și mai pe sus de toate dacă vom lua în socotintă, că la primăvară cucu-

rul îl putem săpa mai ușor, și că ne aduce la totă întâmplarea o rodă mai bună: atunci nu cred, că se va afla între plugarii noștri singur unul, care să nu cerce și să nu recunoască, că puțina ostenelă i-se plătesce cu mult mai bine, de cum ar fi așteptat chiar.

III.

După ce am pregătit locul în chipul arătat, urmăzăm semănătură cucuruzului. La semănătură trebuie, să avem în vedere trei lucruri: a) alegerea seminței, b) potrivirea timpului și în urmă c) îndeplinirea semănăturii. Numai din semință bună putem aștepta rod bun. Pentru aceea alegerea cu grije a cucuruzului de semință e o condiție esențială.

Voim, ca să semănăm cucuruz de al nostru, atunci alegem încă de toamnă tuteii sau ciucăleii cei mai frumoși. Lucrul acesta îl facem înainte de cules cu o zi două, sau mai bine punem unul ori doi culegători, omeni mai de încredere, ca să meargă înaintea celor alții culegători și să alegă tuteii cei mai frumoși, mai bine copti, cu grăunțele așezate în șiruri drepte, complete. Aceștia se adună deosebi și a casă era se pun la un loc deosebit, până când vine timpul semănăturii. Mai bine se pot păstra, dacă cu foile lor li acățăm de nisce rude pe sub streșina casei, unde se uscă bine, și nu-î pot rîde nici șorecii.

Preste iernă de pe tuteii aceștia alesi pentru semință desfacem grăunțele de la vîrf și de la rădăcina tuteului, cari de regulă nu sînt așa bine desvoltate; și așa ne rămâne din fie care tuteu pentru semință grăunțele de la mijloc, cari tot de una sînt mai întregi, mai mari și mai frumoșe.

Cucuruzul de semință e mai bine, să sfărțim cu mîna, de ore ce grăunțele rămân mai întregi, și nu se vatămă nici un grăunț. De la sine se înțelege, că înainte de a merge la semănat, trebuie să cernem ori cel puțin să dăm în vînt grăunțele.

În anii buni putem alege semința pe 2—3 ani înainte, ca să avem la îndemână să mîntă bună. Trebuie înse să scim, că puterea de încolțire a cucuruzului ține numai 3—4 ani. Cucuruz mai vechiu așa dară să nu semănăm nici o dată. E mai bine înse, ca în fie care an să ne probăm semința.

Dacă semănăm cucuruz adus din alt ținut ori din alt ținut, atunci tot la 3—4 ani trebuie să schimbăm semința, de ore ce cucuruzul cultivat în o regiune, care se deosebește de patria sa, și cu deosebire, dacă are în vecinătate cucuruz de al nostru, se corcesce, degenerază, se schimbă în curînd.

În unele sate economii țin în apă mai multe césuri cucuruzul de semință, pentru ca, pe cum zic ei, să răsară mai în grabă. Acest lucru înse e fără de folos. Când n'ar răsărit bine cucuruzul, ce am semănat, atunci putem să muiăm semința, cu care voim să cârpim cucuruzul, dar și atunci numai dacă n'avem semne de plôe. Când pămîntul ar destulă umezela, atunci n'avem pentru ce să mai muiăm semința.

E bine înse, ca să se spele semința în apă amestecată cu petrolu, ori în apă vîrsoasă, sau în soluțiune de petru vinetă, pentru că prin acesta se nimicesc vermi, insectele, ce ar fi printre semință, și se scutesce cucuruzul de tăciune. (Va urma)

1. Prin introducerea legii civile ecuilibrul esistenței mai înainte în administrarea s. taîne a cununiei s'a sgduuit nu într-o atâtea, în cât privesce sfințenia taînei, ci mai ales în partea materială a administrării aceleia. După praxa veche usitată în biserică, — amăsurat axiomei „preotul de pe altariu trebuie să trăească”, — pentru administrarea taînei cununiei atât protopopul sub titlul de „schedule de cununie” cât și preotul primiaș anunită stola.

Poporul credincios pôte din iubire prea mare de avere lumescă, sau pôte și din miseria lășită în general, folosese căsătoria civilă de o armă pentru a se ușura pe sine în suportarea greutății solvirii stolei de cununie; ér clerul, ca să nu apară, că voese a pune pedecă poporului credincios la primirea s. taîne a cununiei din partea bisericii, e silit a renuța la stolele sale usitate până aci, în cât protopopul nu mai primesce nimica, ér preotul abia pe jumătate stola de până acum.

Prin aceste clerului i-s'a causat o scădere însemnată în venitele sale, în cât se pôte afirma, că cel mai abundent isvor al subsistenței i-s'a nimicit, de ce statul nici că voese să scie, ci paradox susține trecutul de basă pentru venitoriul la conscrierea venitelor parohiale pentru sperânda congruă, pe când după drept ar fi a se restitui această pierdere clerului prin causatoriul acestor efecte durerose.

2. Congruarea parohiilor misere e o datorință arđetóre și de mult oftată a clerului catolic, și care mai bine de un deceniu a trecut prin mai multe faze și modalități problematice de deslegare, ținând în continuă agitare speranțele clerului și ale lumii catolice din țară, și care o dată bine deslegată ar ușura mult libertatea bisericii și posibilitatea acțiunii libere și subsistenței clerului pretinse de spiritul bisericii și de civilizațiune, înse în acest spirit va puté susta biserică și clerul numai până atunci, până când va dispune preste acela episcopul scđu, și congrua o va primi clerul din mâinile aceluia-și, și în dată ce congruarea se va îmbia din partea unei societăți a fară de cadrul bisericii, — fie chiar a statului, — deși nu preste tot, dar în parte va domina preste biserică, și clerul va fi necesitat a fi supus și a îndeplini multe dorințe și ordonanțe de ale societății și potestății congruătoare, și încă de multe ori contrare spiritului bisericii, despre ce și până acum avem triste esemple.

Din aceste considerațiuni plin de îngrijire ridicăm ochii nostri la Excelența Vóstră ca la părintele nostru preagrațios și în numele clerului gr. cat. îngremiat în Vicariatul Silvaniei venim a vă ruga:

a) Să vă îndurați a dispune pentru întrégă diecesa gr. cat. a Gherlei conscrierea perderilor din venitele protopopesci și parohiale din cauza introducerii căsătoriei civile și a mijloci la Înaltul ministeriú de culte, ca acele perderi să se restituie clerului barem din fondul religionar cat.

b) Să ve îndurați Excelența Vóstră a mijloci, ca congruarea parohiilor gr. cat. să se îndeplinească pe cale administrativă după intențiunea binecuvântată a Excelenței Vóstre și a Înaltului cor episcopesc catolic, și nu exclusiv prin și după intențiunea Înaltului ministeriú de cult ordonată în 17 Martie Nr. 878, prin care se pare, că se delătură

auctoritatea și dreptul ierarhic și se sacrifică libertatea bisericii și a clerului nostru gr. cat.

c) În urmă din considerațiunile dezvoltate sub punct 3 în protocolul conferinței, clerul din Silvania îngrijat în cel mai mare grad de starea fondurilor diecesane, ad 3 se rógă umilit a numi o comisiune censurătoare a fondurilor diecesane compusă din bărbați elericali plini de încredere din tóte unghiurile diecesei nóstre, pentru a fi liniștiți și cu deplină încredere despre buna administrare a fondurilor diecesane publice.

Înoindu-ne umilita nóstră rugare și esorând aprețiarea și vindecarea justelor nóstre cereri și doriri, pe lângă sárutarea sfinței drepte arhieresei sîntem.

Șimleul Silvaniei la 24 Iuliu 1896.

AI Excelenței Vóstre

În numele clerului gr. cat. din Selagiú întruniți în conferință umiliti fi:

Alimpiú Barbolovicú vicariú for. gr. cat. eppesc al Silvaniei, președinte. *Augustin Vicaș* not. tract. Ipului și notariul conferinței actuale. *Demetriú Corvian* protopop. *Simeon Filip* preotul Badacului. *Grigoriú Pop* adm. of. prot. *Georgiú Costea* preot în Peceiú. *Ioan Kovács* preotul Iaázului. *Demetriú Moisin* preotul Drighiului. *Domitian Cúșpa* preotul Porților. *Augustin Carșai* preot în Halmagiú. *Simeon Pinteá* preotul Giumeșiului. *Vasiliú Hoblea* preotul Cigului, repres. cl. tract. Eriú. *Demetriú Cionca* preotul Poptelecului. *Ioan Papiriú Pop* protop. tract. Periceiú. *Alexandru Costea* protop. tract. Oarța. *Teodor Pop* protopop. *Gavril Valda* adm. of. protop. tract. Șamșod. *Georgiú Podina* preotul Almașului. *Laurențiú Sima* preotul Marinului. *Ștefan Szabó* preotul Valcăului. *Petru Codeus* preot gr. cat. de Fizeș. *Aurel Petruca* preotul Crasnei. *Alexandru Sima* preotul Periceiului. *Vasiliú Pácaș* preotul Hotoanului. *Ioan Budișan* preotul Priei. *Teodor Bohățel*. *Tiberiú Gael* preot gr. cat. în Dersida.

Congresul reuniunilor catolice. — În timpul din urmă catolicii vędând marile desastre, ce le-au suferit, s'aú deșteptat, și spre a se opune curentului liberal îndreptat în contra credinței și a moralității aú înființat diferite reuniuni cu caracter creștin-catolic. Reuniunile acestea s'aú întrunit Luní în Budapesta la primul lor congres. Deschiderii congresului, la care aú participat reprezentanții alor 400 de reuniuni catolice, i-a premers „Veni Sacte” celebrat de primatele Vaszary. Congresul l-a deschis presidentul Esztherházy Miklós Móricz arétând, că chemarea reuniunilor catolice este a lupta pentru validitatea principiilor religioase creștinesci spre a regenera Ungaria și a-i păstra caracterul creștinesc.

Aú fost de față episcopii Steiner, Hornig și Dessewffy. Primatele a fost proclamat president de onóre, apoi s'aú trimis telegrame omagiale Papei și Monarchului.

După constituirea biroului și alegerea celor 4 presidenti ai secțiunilor ședința primă s'a terminat.

În secțiunea I s'aú desbătut și luat rezoluțiunii corăspundetóre pentru promovarea pietății creștinesci și a instituțiilor filantropice, în a II-a pentru promovarea reuniunilor literare și a literaturii în spirit creștin, în a III-a pentru promovarea spiritului religios-moral pe cale socială și în a IV-a

pentru îngrijirea de creșterea creștină a învătăcelor și calfelor de măestri.

La ședința plenară din 19 a c. aú asistat preste 3000 de persoane în frunte cu șese episcopi. Ședința a deschis-o presidentul Esztherházy cu o cuvîntare rásboinică, în care între aprobări însuflețite a provocat pe catolicii Ungariei la apérarea religiei și a bisericii până pe câmpul de bătăe. S'aú primit tóte rezoluțiunile luate în secțiuni. La finea ședinței contele Zichy Nándor cu multă însuflețire a îndemnat de cei de față, ca să lucre și în viața publică, cum se cuvine catolicilor adeverați. Apoi episcopul br. Hornig în un discurs plin de avînt oratoric a arétat, că adunarea presentă formeză epocă în istoria catolicilor din Ungaria. După somn îndelungat catolicii s'aú deșteptat, își pretind drepturile, voese a învinge și a domni. Ei nu aú inscenat revoluțiunii în contra tronului, n'aú adus asupra țerii pe Turcii păgâni, nu aú împărțit țara în bucăți, și-aú făcut datorința față de tron și patrie, pentru aceea nu vor să fie socotiți ca cetățeni de a dóua mână. Ei voese a restabili în Ungaria domnia principiilor catolice. Spre acésta primul paș l-a făcut congresul reuniunilor catolice, căruia îi esprimă mulțămită pentru lucrările sale.

Congresul mai ales pentru cuvîntările presidentului și a lui Hornig rostită în numele episcopatului e privit de declarare fățișe de rásboiú a bisericii catolice în contra liberalismului domnitoriú.

S'a hotărît, ca la un an reuniunile catolice să țină din nou congres, și ca încă în anul acesta catolicii Ungariei să facă un peregrinaj la Roma.

Revistă bisericescă.

Din Patrie.

Archiepiscopul de Caloccea spre a împraștia îngrijirile clerului față de conscrierea venitelor a dat la 3 a c. un circular, în care constată, că preoțimea ordinul de a conscrie venitele l-a primit de la episcopi, cărora datoresc obediență. Conscrierea se efectuează prin întrevinerea organelor administrative spre a se obține mai ușor date mai autentice. Conscrierea nici de cât nu prejudică regulării meritorie a congruei în conformitate cu canónele. În urmă spre liniștirea spiritelor, ca și primatele (în circulariul din 20 Iuliu Nr. 2891—1896) declară, că după conscrierea venitelor preoțesci numai la acele dispozițiuni spre regularea congruei pôte adera, cari nu se opun legilor canonice, drepturilor episcopesci și independenței clerului. De sigur de atari vederi e condus unul fie care membru al ilustrului cor episcopesc.

În cestiunea episcopiei armenesci semioficiósa „Budapesti Tudositó” este informată, că episcopul latin din Transilvania în conțelegere cu primatele de la Strigon ar propune la Roma, că în interesul propagării religiunii în Orient să se institue episcopie armeno-catolică în Gherla.

Roma.

Sfinția Sa Leo XIII în 16 a c. din incidentalul omagiilor, ce i-s'aú adus la ziua sa onomastică a ținut cercle în biblioteca sa privată, fiind de față mai mulți cardinali, episcopi și alți prelați,

pe cum și reprezentanții nobilimii române și a reuniunilor catolice din Roma. Papa a mulțumit pentru felicitările, ce i-s'au adus, a lăudat pe repausatul cardinal Monaco, a cerut deslușiri cu privire la congresul eucharistic, ce se va ține la Orvieto, și cu privire la cel antimasonic, care e convocat la Trient, în fine a promis spriginul sêu misiunilor catolice din Siria și din Africa centrală. Sfinția Sa a conversat cu oșpeții sêi o oră și jumătate.

Msgr Rinaldini, vice-secretarul de stat, e numit nuntiu apostolic în Bruxelles.

Franța.

Cu ocaziunea revistei făcute de președintele Faure prin țară Valcan episcopul de Guinzeper și Besel episcopul de Vannes în vorbirile adresate preșidentului republicii au accentuat patriotismul clerului, care patriotism își are rădăcina în religiozitate. Acei doi prelați și-au exprimat dorința, ca biserica și statul să trăească în armonie, și atunci guvernul nu va întâmpina opoziție în cler. Faure a zis, că episcopatul să instrueze și preoțimea în direcțiunea acêsta, și a urgitat respectarea concordatului. În urgitarea concordatului unei orî este forțe dur dl president. Așa în Chateaufort reprezentantul episcopului a rugat pe dl Faure, ca să facă a fi respectat sentimentul religios, care e cea mai sigură garanță a ordinii și dreptului, La aceste cuvinte șarmantul Faure i-a răspuns: „Părerea ține-ți-o pentru dta, că nu am lipsă de ea, dară ca reprezentant al poporului dă expresiune sentimentelor republicane și propagă respectul față de concordat.” Așa dur vorbesce dl Faure numai cu omenii, de cari nu se teme, pe când față cu aceia, de cari scie frică, e complesant. Numai cât cu grobianitatea nu va câștiga simpatia preoțimii pentru instituțiunile republicane, ci va mâna apa pe mōra monarhiștilor.

Revistă politică.

Afaceri interne.

În 14 s'a ținut consiliu de miniștri. Pertractările cu Banca austro-ungară s'au reinceput în Viena. Ugron, spre a se apropia de fracțiunea Kossuth atacă cu vehemență partidul poporal și revisionist afirmând, că legile sancționate de monarch trebuie ținute. La acêsta cu tot dreptul întrebă fōea guvernamentală „M. Ujság” pe Ugron, că pentru ce nu recunoșce pactul dualistic din 1867, care s'a făcut prin o lege sancționată de corōnă?

Partidul poporal mai în fie care Duminecă și serbătore aranjază câte 3—4 adunări poporale în diverse comune.

Socialiștii din Budapesta voesc, să înainteze dietei o reprezentațiune referitoare la dreptul de întrunire și de asoțiere. Ei cer în cestiunea acêsta și spriginul deputaților opoziționali.

România.

Rivalitatea dintre Rusia și Austro-Ungaria spre a-și asigura influința în peninsula balcanică dau României o im-

portanță deosebită. Și Rusia, ca și Austro-Ungaria, voesc a trage în partea sa statul român ca pe cel mai puternic stat balcanic. Despre alipirea României la întreita alianță și prin acêsta la Austro-Ungaria s'a scris mult prin ziare, enunțări oficiose catagorice înse lipsesc. Causa, pentru care regele Carol, care însuși conduce politica esternă a regatului, nu se pronunță pe față pentru alianța cu Austro-Ungaria, este a se căuta în tactul sêu fin de a nu provoca susceptibilitatea Rusiei și a nu vătēja sentimentul național al supușilor sêi, cari cu durere privesc la trista situațiune a Românilor din Ungaria. Acêsta se pōte deduce din declarațiile, pe cari, — pe cum i-se scrie din Bucuresci lui „Alkotmány”, — le-a făcut regele Carol înaintea unui diplomat austro-ungar. El ar fi zis, că desvoltarea lucrurilor în Orient și în țările balcanice arată, că interesele vitale ale României pretind, să se razime pe Austro-Ungaria, dară asemenea interese inclină și monarchia austro-ungară spre România, care îi este unicul aliat sincer în Orient. De aici urmază, că orî ce disarmonie între România și Ungaria are să înceteze. Spre scopul acesta regele ar fi luat angajamentul de a întreveni la curtea din Viena și prin acêsta la guvernul unguresc, ca acesta să mulțămescă pretensiunile îndreptățite ale Românilor Ardeleni și să-l apere de șovinismul organelor administrative dându-le și concesiuni locale, cari corêspund postulatelor românesci.

Presa rusescă privește cu ochi răi încercarea Austro-Ungariei de trage în partea sa România. Între altele „Novoje Vremja” din S. Petersburg scrie, că Austro-Ungaria spre a-și asigura preponderanța în Balcani, după ce au suferit naufragiu încercările făcute în direcțiunea acêsta în Sêrbia și Bulgaria, s'a îndreptat către România și Grecia spre a le ațîța în contra Rusiei. „Înse forțe ne indoim, că ar fi spre folosul României ajungerea acestui scop. În Bucuresci se scie bine, că Rusia nu voesc (?) a fi protectorul omnipotent al Orientului ortodox, dară este atentă, ca rola acêsta să nu și-o aproprieze nici altă putere, mai ales nu Austro-Ungaria catolică. Pentru România unica nisuință salutară este a trăi în amicitie sinceră cu Rusia.” Așa va fi, numai cât sinceritatea rusescă, care în 1877 a garantat întregitatea teritorială a României, în anul următor a răpit Bêsarabia.

Anglia.

Discursul tronului, prin care s'a închis sesiunea parlamentară, daclară, că raporturile cu tōte puterile sînt amicale. Atitudinea ostilă a armatei dervișilor pe valea Nilului și starea armatei italiene din Africa au făcut necesare dispozițiile luate de guvernul din Egipt în contra dervișilor. „Espediția s'a întimplat la dorința și cu sancționarea mea,” — zice regina Britaniei, — „ca să recucerescă pentru guvernul chedivului teritorul până la Dongola, care l-a pierdut Egiptul acum sînt zece ani.” Operațiunile militare se continuă, dară învingerea strălucită de

lângă Firket deja a redobîndit partea cea mai mare a teritoriului amintit.

Situațiunea unor părți ale imperiului turcesc cauzază neincetat mari griji. De present centrul turburării îl formeză insula Creta. Anglia atât față de guvernul turcesc, cât și față de insurgenți a observat cea mai strictă neutralitate.

Germania.

Din nou se svonesce, că principele Hohenlohe cancelarul imperiului și-a dat în Wilhelmshöhe împêratului dimisia, dar împêratul l-a rugat, ca să aștepte până după întîlnirea de la Breslau a monarhilor și numai după aceea să dimisioneze. Hohenlohe și-a motivat dimisionarea cu sdruncinarea sănătății sale. Retragerea lui Hohenlohe va avé de urmări încă și alte schimbări personale.

Turcia.

Ministrul de externe a comunicat ambasadurilor din Constantinopol, că misiunea lui Zihni-pașa în Creta este de a conlucra cu guvernatorul de acolo la restabilirea încrederii, de a pertracta cu ablegații reformele, ce ar fi a se face pe baza convențiunii de Halepo și de a readuce liniștea și ordinea pe insulă. Cretenii înse nu au încredere în misiunea lui Zihni-pașa, ci au trimis ultimul. Dacă pōrta nu satisface în decurs de opt zile la pretensiunile insurgenților, aceștia proclamă unirea cu Grecia. Guvernul grecesc desmîntă pe Cretenii de la pașul acesta. Situațiunea devine tot mai critică, și marile puteri până acum nu au ieșit din reserva, ce și-au impus-o.

Raport general

al Societății de lectură „Inoc. M. Clain” pe anul scolastic 1895/6.

(Fine.)

B) Partea specială.

I. Membrii Societății.

Membrii Societății în anul acesta au fost:

a) Fundatori: Mitr. Dr. Ioan Vancea (+), Escelența Sa Dr. V. Mihályi, Rev. Domn Constantin Papfalvi canonic mitrop. (+), S. P. Matei canonic mitr. în Blaș, P. On. Domn Ioan German profesor în Blaș, Stimații Domni I. Bozac, George Boeriu, Stim. Dōmna ũlia Laurențiu, dșōra Silvia Socol, M. O. Dr. Elefterescu profesor în Bucuresci, Institutul de credit „Economul” din Cluș și dl Ioachim Totoian cleric în Blaș.

b) Onorari: Escelența Sa Michail Pavel, Rev. Domn Ioan M. Moldovan, Alexandru Micu (+), Dr. Alexandru Grama (+) canonic mitr. în Blaș, Rev. Domn Basiliu Rațiu vicarul Făgărașului, Cl. Domn Dr. V. Szmigelski prof. în Blaș, On. Domn Dr. Vasiliu Lucaci, On. Domn Miron Dascal preot și dl Aron Boca Velchereanul.

c) Ordinari: Toți alumnii seminariilor.

d) Estraordinari au fost 4 din Blaș și jur.

II. Biblioteca.

Biblioteca în decursul anului acestuia s'a înmulțit cu 345 opuri în 484 tomuri și 429 volumuri. Ast fel la finea anului scolastic 1895/6 biblioteca noastră constă din 1497 opuri în 1965 tomuri, 1822 volumuri și 65 fasciculi de diferit cuprins.

Acestea se împart după diferite ramuri ale științei în următoarele secțiuni:

Teologie 295 opuri 404 tom. 357 volumuri. Literatură 503 opuri 580 tom. 531 volumuri. Istorice 184 opuri 239 tom. 220 volumuri. Politică, legi, știință nat. 93 opuri 102 tom. 97 volumuri. Didactica 84 opuri 112 tom. 111 volumuri. Economie 8 opuri 9 tom. 9 volumuri. Diverse 11 opuri 11 tom. 11 volumuri 35 fasc. — La olaltă 1178 opuri 1457 tom. 1822 volumuri 35 fasc. A) Donațiunea Matei 260 opuri 386 tom. 359 volumuri 30 fasc. B) Donațiunea Academiei 59 opuri 122 tom. 127 volumuri. În total 1497 opuri 1965 tom. 1822 volumuri 65 fasc.

Numele persoanelor și a corporațiilor, cari au contribuit în anul acesta la înmulțirea bibliotecii: Rev. S. P. Matei cu 213 opuri în 310 tomuri 326 vol. și 5 fl., Eredii Blășian și Cl. Dr. Isidor Marcu câte 3 opuri în 3 tomuri 3 volumuri, Dni Aron Boca V., Ilariu Banciu câte 2 opuri 2 tomuri 2 vol., Dl Ștefan Bota (†) 13 opuri 13 tom. 13 vol. Dni V. A. Urechia, Dr. E. Daian, I. Costin, I. F. Negruț, E. Măcelariu, I. Pop, Iosif Sabo, Georgiu Maior câte 1 op 1 tom 1 vol., Academia română 26 opuri 39 tomuri 39 volumuri, Asociațiunea Transilvană 2 opuri 2 tomuri 2 volumuri, mai multe redacțiuni și firme 9 fasciculi de cuprins diferit, Ilustritatea Sa I. Bardosi Carta Africeii.

Foile și revistele, cari au incurs în acest an la Societate: Tribuna, Gazeta Transilvaniei, Dreptatea, Foaia de Duminecă, Unirea, Gazeta Bucovinei, Revista Oraștiei, Revista Lipovei (până când a apărut), Familia, Revista nouă, Convorbiri literare, Vatra, Transilvania, Revista Critică Literară, Arhiva, Amicul tinerimii, Economia națională, Katholisches Vereinsblatt și Vulturul.

III. Cassa Societății.

Mișcarea cassei în decursul anului școlastic:

Percepțiunii reale au fost	321 fl. 51 1/4 cr.
" după obligaț.	329 fl. 38 cr.
Suma	650 fl. 89 1/4 cr.
Erogațiunii reale au fost	179 fl. 29 cr.
" în obligațiunii	395 fl. 51 cr.
Suma	574 fl. 80 cr.

Bilanț.

Subtrăgându-se din suma tuturor percepțiunilor de . . . . . 650 fl. 89 1/4 cr. suma tuturor eroagațiun. de 574 fl. 80 — cr. rămâne un rest activ de 76 fl. 09 1/4 cr.

Statul activ.

În obligațiunii nouă	454 fl. 31 cr.
În obligațiunii vechi	31 " 20 "
Depunerii la „Patria“	448 " 45 "
Cărți licitate	39 " 89 "
Bani gata	76 " 09 1/4 cr.
Averea totală	1049 fl. 94 1/4 cr.

Blaș la 23 Maiu 1896.

Iacob Popa
președ. Soc.

Valeriu Giurgiu
secr. Soc.

Dare de samă și mulțămintă publică.

În numele tinerimii studioase de la institutele de învățămînt din Blaș venim a mulțăminti onoraților participanți și marimonioșilor contribuenți, cari au binevoit a concurge la sporirea fondului pentru ajutorarea studenților miseri în cas de morb de la institutele noastre de învățămînt, și ne luăm voce a publica următoarea dare de samă despre venitul balului de la Trei Sfinți ținut în 11 Februar 1896:

I. Venitul de la sara balului a fost de fl. 128.50. Au suprasolvit: Ungăr Gyula 3 fl., Andrei Ludovic notar 3 fl., Mihai Raț 1 fl., Simonfy 1 fl., Dr. Emil Negruț 1 fl., Traian Stoia 1 fl., Ioachim Vintilă 50 cr., Nicolaș Boțan 1 fl., Salamon Sinberger 4 fl., Dr. Ilie Daian 1 fl., colonel locotenent Iuliu Mihályi 4 fl., Petru Suci 1 fl.

II. Venitul intern: Gavril Pop, can. metrop. 2 fl., Dr. Ales. Pop 1 fl., Vasiliu Oltean 1 fl., Georgiu Vancea 2 fl., Moritz Bretter 2 fl. Suma 8 fl.

III. Venitul extern: Aurelia Florian, Mădărașul de câmpie 1 fl., Andrei Oprea, preot Mușca 2 fl., Filip Docolin, preot Micăsasa 1 fl., Gregoriu Negrea, Făgăraș 1 fl., Alexandru Crăciunescu 2 fl., Georgiu Vlăsa, capelan militar Miskolez 5 fl., Ioan Brândău, preot Ciugușel 1 fl., Ludovic Luca, preot Alba Iulia 1 fl. Suma 14 fl.

Venitul total . . . fl. 150.50

Spesele . . . . . fl. 62.60

Venit curat. . . . fl. 87.90

Blaș în 6 August 1896.

Alexandru Uilăcan
președinte.

Nicolau Popescu
cassar.

Noutăți.

Escelența Sa I. P. S. Mitropolit Marți în 18 a. c. a călătorit la Budapesta spre a lua parte la solemnitatea procesională din ziua s. Ștefan, era Vineri dimineță a sosit era la Blaș.

Din Archidieceasă. M. On. Dr. Iacob Radu, administrator parochial în Șermaș din protopopiatul Giurgeului, este numit spiritual la seminarul teologic din Blaș. — În 13 au primit ordurile mici și diaconatul, era în 16 s. preoție și au fost dispuși Laurian Voda cooperator parochial în Ormenișul de Câmpie din protopopiatul Catinei, Teodor Bordan administrator parochial în Lita rom. din protopopiatul Indolului. Ioan Oros administrator parochial în Sad din protopopiatul Sibului și Iulian Florian administrator parochial în Elei din protopopiatul Dergei.

Din diecesa Orașii mari. Preotul neordinat Gavril Bardosi este dispus de administrator local în Beteu. — Asesorul consistorial Dr. Felician Bran e numit vicearchidiacon onorar. — Profesorul preparandial Dr. Corneliu Bulcu și profesorul gimnasial de Beiuș Coriolan Ardelean, Dr. Florian Stan, Teodor Bulcu, Traian Farcaș și Vasile Dumbrava sînt numiți asesori consistoriali și vicearchidiaconi onorari.

Nunțiu la curte. Pe noul nunțiu din Viena arhiepiscopul Taliani Maiestatea Sa îl va primi în 25 a. c. în audiență solemnă spre a-i primi literile credenționale. Camerariul ces. si reg. br. Walterskirchen va însoți pe nunțiu de la palatul nunțiatului în palatul imperial.

Congresul catechetilor de la școlile medii din Ungaria s'a început Vineri în 22 a. c. în seminarul central din Budapesta.

Ziua natală a Maiestății Sale Monarohului a fost serbată în Blaș și în anul acesta cu solemnitatea îndatinată. În presara de 18 Aug. opidul a fost iluminat. În 18 a celebrat Escelența Sa I. P. S. Mitropolit cu mare asistență. La finea sfintei Liturgii s'a cântat Doxologia și s'au făcut rugăciuni pentru Maiestatea Sa. La 1 oră d. am. Escelența Sa a înrunit la prânz 50 de persoane.

În procesul vandalismului de la Oradea mare tribunalul s'a pronunțat în 15 a. c. Doi acușaiți au fost condamnați la câte 6 luni de carcer ordinar, 8 la câte 1 lună, pentru 9 acușaiți se va fixa o nouă pertractare finală. Cei daunați se îndrumăză a-și cere desdaunare pe cale civilă. Condamnații au apelat în contra sentenței destul de blânde în asemănare cu grelele pedepse, la cari sînt condamnați Români acușaiți pentru câte o nevinovată demonstrațiune politică.

Serbătorea Sfintului Ștefan a fost celebrată în capitala țării cu o pompă deose-

bită. În procesiunea, ce s'a făcut cu drépta primului rege ungar de la capela lui Sigismund până la biserica lui Matia, au luat parte toți episcopii catolici din țară a fară de episcopii Schlauch, Steiner și Hornig, cari au celebrat serbătorea în Alba Regală, unde a participat la serbare și archiducele Iosif August.

Prințul Ferdinand moștenitorul de tron al României împreună cu soție-sa principesa Maria în zilele trecute a fost la Curtea de Argeș pentru a inspicia pregătirile, ce se fac acolo pentru primirea Maiestății Sale Monarohului nostru, care va sta câteva ore la această mănăstire monumentală.

Presentul Țarului. Nicolae II. țarul Rusiei a donat muzeului național din Budapesta sabia principelui ardelean Georgiu Racoți II, care sabie Rușii au luat-o în 1849 ca pradă de la generalul Bem, conducătorul revoluționarilor din Ardeal.

Ciocnre de tren. Trenul de persoane, ce era în cale de la Cluș spre Deș, sa ciocnit în gara de la Gherla cu un vagon de povară. Vagonul de povară a fost zdrobit; asemenea s'au stricat mai multe vagoane ale trenului de persoane. Firesce, că pe călători l-a cuprins o panică teribilă, dar spre fericire morțe de om nu s'a întimplat. Trenul cu întârziare de două ore și-a continuat calea, dar o parte din călători n'a mai avut plăcerea, să-și continue calea, ci a rămas în Gherla.

Avansări în armată. Maiestatea Sa a numit cu rangul de la 1 Septembrie 1896 pe următorii români sublocotenenți: Nicolae Călbasa și Petru Dobriban; ér de aspiranți de ofițeri pe: Alesandru Vlad, Ioan Morariu, Anton David, Ioan Chocheș, Iuliu Vaida, Victor Beran, Nicolae Giurgescu, Gavril Penciu și Eugen Gontean.

Sarcinile nouelor reforme tot mai mult apasă poporul contribuitor. Comitetul administrativ al comitatului Caraș-Severin la propunerea vicecomitelui s'a învoit, ca să se creeze 54 posturi de viconotari, cari să conducă tot o dată și matriculele civile, după ce notarii comunali și cercalii sînt prea îngreunați. Posturile cele nouă reclamă încă 19.660 fl., așa cât reformele liberale numai în comitatul acesta scot de la cetățeni la 48.300 fl. Propunerea vice-comitelui s'a înaintat la ministeriu, unde sigur va fi aprobată.

Clironomul Italiei, prințul Victor Emanucl, și-a logodit pe princesa de Montenegro. Țarul încă și-a dat învoirea, ca princesa să trecă la catholicism. Pe cum anunță „Gazetta Piemontese“, țarul a dat de seire clironomului, că împreună cu împărătesa va merge la Roma la cununia lui și dorește să-i fie nănaș.

Un onorariu cinstit. E cunoscut, că Norvegianul pornise, să scruteze polul nordic. Acum a sosit din călătorie la casă. Mai înainte de ce ar fi pornit, s'a obligat a trimite lui „Daily Chronicle“ la întorcere cea dintăi telegramă și cel dintăi raport pentru o remunerare de 5000 fontj sterlingi sau 60,000 fl.

Grindină. Ardealul a avut în anul acesta destulă din loviturile sorții. Grindina a nimicit nu numai recolta anului acestuia în forte multe comune, dar a nimic și speranța anilor următori mai ales în vii. Nu era destul, că filoxera ne nimicește viile, acum a mai venit și grindina, așa că ce s'ar fi putut spera în doi-trei ani, acum e perdat, de ore ce preste doi-trei ani filoxera își va fi sevârșit puterea sa. Un lucru numai ne dore, că economii nostri nici până în ziua de azi nu-și asigură recolta în contra grindinii. Cheltuēla de 2—3 fl. îi reține de la asigurare, și urmarea e, că chiar și dacă nu vine grindina, au să suferă temeri și iritațiuni, cari nici pe de parte nu se pot asemăna cu suma ce s'ar cheltui pentru asigurarea productelor. Ar fi deci bine, dacă paguba zilelor trecute ar servi spre deșteptarea economilor nostri.

PARTE SCIINȚIFICĂ-LITERARĂ.

Jertfa creștinilor.

Comentar al Liturgiilor bisericii grecești.

(Continuare.)

Despre jertfă în sens propriu.

Acțiunile și afectele interne ale adorării, mulțămitei, cererii și satisfacerii se manifestează în a fară în diferite chipuri. Manifestarea lor cea mai deplinită și mai solemnă e jertfa.

Jertfa e dăruirea unui obiect sensibil sevârșită prin ore care schimbare respective prin nimicire cu scopul de a manifesta prin faptă maiestatea și domnia absolută a lui Dumnezeu și afirmarea și supunerea totală a omului față cu Dumnezeu.

Din momentele, cele ce se recer la jertfă, merită considerare deosebită darul și dăruirea lui, pe cum și scopul și semnul acțiunii esterne.

1. Momentul cel dintâiu e darul. Jertfa e aducerea unui obiect vizibil. La jertfă se recere deci în rîndul cel dintâiu un dar vizibil, care se aduce lui Dumnezeu. Darul acesta firește că are să corăspundă scopului jertfei și de aceea are să se alegă tot de una avîndu-se înaintea ochilor acest scop. Mai bine corăspunde acestui scop cel mai nobil dintre lucrurile cele ce cuprind lumea sensibilă, adecă viața omenescă. De aceea Christos voind, să aducă jertfa cea mai deplinită, amăsurat voinții Tatălui a jertfit pe cruce prețioasă sa viață. Dar a fară de cazul acesta Dumnezeu nu a voit, să i-se jertfescă viața omenescă, ci din contră s'a îndestulit cu jertfa internă a acestei vieți sevârșită în inimă și cu exprimarea simbolică a acestei jertfe interne, adecă cu aducerea unei creaturi neraționale, care substituia viața omenescă și se jertfia în locul acesteia. Se vede limpede deja la privirea cea dintâiu, că spre jertfirea acăsta, care înlocuiește viața omului, se potrivesc mai ales ființe viețuitoare, apoi și ființe neviețuitoare de acelea, cari servesc nemijlocit spre susținerea vieții omului și astfel pot deci să reprezenteze viața omului. Daruri de acestea mai înainte de introducerea creștinismului au fost p. es. miei, boi, porumbi, pâne, vin, uleu, sare.

De ore ce darurile acestea se jertfesc cu scopul de a veni pe Dumnezeu, de aceea se înțelege de la sine, că ele au să fie cât se poate de perfecte, nepetate și nedefectuoase. Firește că întru cât jertfa e o acțiune externă a cultului dumnezeesc, prețul ei atîrnă în rîndul cel dintâiu de la dignitatea jertfătorului și de la evlavia lui cea internă; dar prețiositatea darului, ce se jertfesc, încă contribuie la aceea, ca jertfa să fie mai bineplăcută lui Dumnezeu. Cel ce are în inima sa intenția adevărată de a aduce jertfă lui Dumnezeu, acela spre o acțiune așa de sublimă și de sfîntă va alege numai daruri prețioase. Și întors cel ce spre jertfire alege lucruri de rînd, fără de preț și defectuoase, acela vede, că-i lipsesc intenția adevărată de a aduce jertfă lui Dumnezeu, și că el desprețuește maiestatea dumnezească. „Cari aduceți la altariul meu pâni spurcate și ziceți: Cu ce le-am spurcat? Cu aceea, că ziceți voi: Masa Domnului este spurcată, și mâncările, cari se pun pe ea, sînt defăimate. Că de aduceți orb spre jertfă, au nu este rău? Și de aduceți schiop sau bolnav, au nu este rău? Ado pe ea povățitorului tău, de te va primi, au de va lua fața ta, zice Domnul atotînătoriu” (Mal. 1, 7 ur.).

2. Al doilea moment e aducerea darului, dăruirea. Nu ori ce dar, ce se aduce lui Dumnezeu, e pentru aceea o jertfă. Importă adecă de tot tare modul, în care se aduce jertfa. Aducerea acăsta, pentru ca să constituască o jertfă, are anume să se sevârșescă prin vre o schimbare respective prin nimicirea darului. Nemicirea reală ori și o nimicire, care cel puțin moralmente să se ecuipareze celei reale, se ține de conceptul esențial al jertfei: nimicirea acăsta e forma fizică a jertfei. Ceea ce nu se schimbă, respective nu se nimicește pe cale liturgică, aceea nu e nici de cum o jertfă proprie, ci e numai un dar, era darul se deosebesce esențialmente de jertfă. De aceea în toate jertfele, cari le amintesc s. Scriptură, tot de una găsim un fel de nimicire și descompunere, conformă tot de una firii, ce o are materia jertfei. Așa se nimicia prin junghiare viața animalelor de jertfă; așa se mistuia tămăia prin foc; așa se turna vinul pe pămînt. Causa internă și mai adăncă, pentru care o astfel de transformare respective nimicire a darului e de lipsă în actul de jertfă, se cuprind în însemnarea proprie și în scopul special al jertfei.

3. Al treilea moment e așa dară însemnarea jertfei. Jertfa, are adecă să exprime în chip simbolic, că Dumnezeu are dreptul suprem de proprietate, domnia supremă preste toate lucrurile, și că

omul e esențialmente atîrnătoriu de la Dumnezeu, că el e al lui Dumnezeu și supus lui Dumnezeu, și că e dator și gata a dedica și dăruia viața sa de totului tot lui Dumnezeu. Dumnezeu e maiestatea cea mai înaltă și mai sfîntă, izvorul prim, din care au purces toate, și scopul ultim, la care au să ajungă toate, „ca să fie Dumnezeu toate întru toate” (I Cor. 15, 28): cum ar pute, ca sublimitatea și supremația acăsta a lui Dumnezeu preste toate, cele ce sînt și pot să fie a fară de el, să se exprime în chip mai corăspundător ca prin transformarea nimicitoare a unui obiect sensibil, pe cum se întimplă acăsta în jertfă? Cum ar pute afirmarea și servitutea omului să se exprime în chip mai intuitiv, de cum se face acăsta prin jertfă, în care un obiect sensibil se nimicește ținînd locul vieții omenesci?

4. Dacă ritul estern al jertfei are să exprime întru adevăr însemnarea acăsta și să fie bineplăcut lui Dumnezeu, atunci el trebuie să fie expresia jertfei interne și spirituale, însușită prin adevărat spirit de jertfă, căci pe cum zice s. Augustin, „jertfa vizibilă e un semn sfînt al jertfei invisibile”.¹⁾ Ast fel am fi ajuns la al patrulea moment, la scopul jertfei. Aducerea jertfei are adecă în esența sa scopul de a preamări pe Dumnezeu ca pe domnul absolut și dispunătoriu suprem al tuturor zidirilor, așa dară de a adora pe Dumnezeu. Însemnarea acăsta e împreună cu jertfa în chip nedespărțit: jertfa e în rîndul cel dintâiu și tot de una un act al venerațiunii, ce compete singur numai lui Dumnezeu, adecă al adorării sau închinării. De aceea în s. Scriptură jertfa de multe ori se zice și închinare. Așa p. es. Fac. 22, 5: „Sedeți aici cu asinul, era eu și pruncul vom merge până colé și închinându-ne ne vom întorce la voi.” La Io. 4, 20: „Părinți nostri în muntele acesta s'au închinat, și voi ziceți, că în Ierusalim este locul, unde se cade a se închina.” — Acestui scop principal i-se însotesc în chip firește mulțamita și cererea, întru cât darul se aduce spre a recunoște și onora pe Dumnezeu ca pe împărășitorul atotputernic și preabun al tuturor darurilor, va să zică spre a-i manifesta recunoștință pentru binefacerea deja primite și a cere de la el daruri noue. — Er în urma păcatului jertfa își mai însușesc și caracterul satisfacerii. Ea se aduce adecă pentru a exprima lipsa și datorința de a împăca dreptatea cea vătămăta a lui Dumnezeu și de a scăpa prin acăsta de păcat și de pedepsele lui. Satisfacere pentru păcatul sevârșit se prestă prin jertfă, întru cât maiestatea vătămăta a lui Dumnezeu se preamărește prin jertfă cu scopul de a restitui lui Dumnezeu din nou onoarea, ce i-s'a răpit, și de a repara din nou nedreptatea, ce i-s'a făcut. Nemicirea obiectului de jertfă e foarte potrivită spre acest scop. Aceea, că omul prin vina păcatului s'a făcut vrednic de mörte și spre a satisface e gata, să sufere mörtea, aceea omul păcătos nu o poate mărturisi într'un chip mai mișcătoriu de cât prin aceea, că prin impunerea mînilor străpune păcatele sale pe animalul de jertfă, îl junghie și prin vörșarea sângelui îi stînge viața în locul vieții sale proprii. Caracterul de satisfacție, întru cât putem urmări istoria jertfei, îl aflăm la toate jertfele în planul prim. Lipsa și dorința cea dintâiu și cea mai mare a omului cădüt se îndrepta într'acolo, ca să îmblăndescă mânia Dumnezeului celui vătămătat și să dobîndescă mila și iertarea păcatelor. De aceea e lucru foarte firește, că la omenimea încărcată de vină și încă nerescumpărată de pe timpul de mai înainte de ivirea creștinismului cultului sacrificial întreg îi era imprimat în chip bătătoriu la ochi caracterul de satisfacție. Pășeșo omul întinat cu păcate în ori ce afacere înaintea feței Dumnezeului său pentru a depriunde religia, închine-i-se, mulțamescă-i, röge-l, el tot de una se va privi mai întâiu și mai ales de serman păcătos, de nevrednic de a fi audüt de Dumnezeu și de a afla la el ascultare. E deci lucru foarte firește, ca el chiar în acțiunile cele mai intensive ale cultului dumnezeesc, cari sînt jertfele, să dea tot de una și anume în rîndul cel dintâiu expresie conștiinței despre păcatul său și despre vinovăția sa. Cum ar și pute el ca păcătos, să recunoască maiestatea preasfîntului și preadreptului Dumnezeu în chip mai vrednic, cum ar pute să-i exprime mulțamita sa în chip mai corăspundător, cum s'ar pute apropia la ea rugător cu prospecte mai mari de a găsi ascultare?

Așa dară spre acest scop împătrat se aduc jertfe, și de aceea se vorbesce despre jertfă de adorare, de mulțamită, de cerere și de satisfacere. Dar clasificarea acăsta nu se face pe temeiul scopului exclusiv, ci numai pe al celui preponderant. Ea va să

¹⁾ De civ. Dei X, 5.

zică, că în ritul jertfirii și în intenția jertfitorului unul din cele patru scopuri apare mai tare pe primul plan, înse fără ca prin acesta să se eschidă cele alalte trei scopuri. Fiesce care jertfă cuprinde adecă în sine patru semnificațiuni: ea servește adecă de o dată spre gloriificarea maiestății dumnezeesci (jertfă latreutică

saă de adorare), spre mulțămire pentru binefaceri deja primite (jertfă eucharistică saă de mulțămire), spre cerere de daruri uoă (jertfă impetratorie saă de cerere) și în sfârșit spre satisfacere pentru păcat și pedepsă (jertfă propitiatorie saă de satisfacere și de îmblândire). (Va urma.)

Ben Hur

saă

Zilele lui Mesia

de Lew. Wallace.

(Continuare.)

Aerul era saturat de miros de lemn de sandal. Întrégă aranjarea arăta un gust molic, muieresc. Pe padiment era întins un covor gros, și de-asupra lui se înălța tronul.

Dar vizitătorii abia avură timp, să privească toate acestea în pripă, otomanele și patrule sculptate și aurite, vînturarele și ulcioarele și instrumentele de muzică, sfeșnicile de aur, cari reflectau razele candelor, păreții zagrăviți în stilul sensual al școlii eline, la cari dacă privia un Fariseu, îl cuprindea o grăză sfîntă. Băgarea lor de samă o prețindea adecă în chip exclusiv Irod. El îi primi îmbrăcat întocmai ca și în adunarea cărturarilor și legiuitorilor și ședînd pe tron.

La marginea covorului, până unde înaintară neprovocați, se aruncară la pămînt. Împăratul atinse un clopoțel. Un servitoriu intră și aședă trei scaune înaintea tronului.

„Ședeți!” zise împăratul cu grație.

Făcîndu-o ei acesta el continuă: „Azi după amăzi am primit scire de la pórta nordică, că ar fi sosit trei străini, cari se par a fi venit din țeri depărtate. Voi sînteți aceia?”

Egipténul ascultînd de semnul Elinului și al Hindului răspuse cu salaamul cel mai adânc:

„Dacă n'am fi noi aceia, cari sîntem, nu ne-ar fi chemat pe noi aici puternicul Irod, a cărui glorie e pămîntului întreg tēmăie. Navem, să ne îndoim, că noi sîntem aceia.”

Irod aprobă cuvintele lui cu o mișcare grațioasă a mîinii.

„Cine sînteți voi? De unde veniți?” întrebă și adause apoi aspru: „Fie care vorbescă pentru sine.”

Unul după altul îi răspuse amintind pe scurt și simplu orașele și țerile, unde s'au născut, și căile, pe cari au venit până la Ierusalim. În cât va desamăgit îi întrebă Irod mai cu de-amănuntul.

„Cum a sunat întrebarea, carea ați pus-o ofițerului, care era la pază la pórta nordică?”

„Noi l-am întreat așa: Unde este, cel ce s'a născut împăratul Iudeilor?”

„Acuma pricep, pentru ce erau ómenii neliniștiți. Întrebarea asta dór chiar și pe mine mă neliniștesce! Dar mai au óre Iudeii și alt împărat a fară de mine?”

Fără de tēmă răspuse Egiténul:

„Chiar acuma s'a născut.”

O espresie de durere trecu preste fața întunecată a împăratului, ca și cum o aducere a minți chinătoare i-ar fi cuprins sufletul.

„Mie nu! Mie nu mi-s'a născut!” supină el.

Póte că în clipa acesta se înfățișară înaintea ochilor lui celor sufletesci figurile filor sêi, pe cari i-a ucis, și-l acusaă. Dar repede își stăpâni sentimentul chinătoriu și întrebă cu glas hotărît:

„Unde e acest împărat nou?”

„Asta, împărate, e, ceea ce voim, să aflăm.”

„Voi mă puneți în uimire, — îmi dați o cimilitură, carea e mai grea de cât toate cimiliturile lui Solomon,” zise împăratul. „Pe cum vedeți, eu sînt deja în acea vristă, în care curiositatea întocmai așa nu se póte stăpâni ca și în anii copilăriei, și e o crușime din partea voastră, că vă faceți haz cu mine. Spuneți-mi mai mult, și vă voi cinsti, pe cum se cinstesc împărații unii pe alții. Împărtașiți-mi toate, cele ce știți despre cel nou născut, și vă voi sta într'ajutoriu, ca să-l aflați. Și dacă-l veți fi aflat, eu voi face, ori ce veți dori voi. Îi voi aduce în Ierusalim și-l voi crește de împărat; grația, în care mă împărtașesc Cesarul, o voi folosi în interesul lui; voi vesti gloria lui și-l voi proclama de împărat. Între noi nu va fi nici o neînțelegere: acesta v'o jur. Dar spuneți-mi mai întâiu, cum s'a întimplat, ca voi, pe cari vă despărtaă de olaltă și de noi țeri și mări, ați auzit despre el de o dată?”

„Îți voi spune adevărul, împărate.”

„Grăesce!” zise Irod.

Valtasar se îndreptă și zise sərbătorește:

„Este un Dumnezeu atotputernic.”

Irod se spăimîntă în mod vedit.

„El ne-a demandat, să venim aici, și ne-a promis, că aci vom găsi pe mîntuitorul lumii, că-l vom vedé, ne vom închina lui și vom mărturisi despre aceea, că a venit. Ca semu fiesce care din noi ne-am învrednicit a vedé o stea. Spiritul lui ne-a călăuzit, împărate! Spiritul lui petrece și acuma cu noi!”

O emoțiune puternică cuprinse pe cei trei bărbați. Elinul numai cu greu se putu stăpâni, să nu esclame. Privirea lui Irod trecu repede de la unul la altul. El se făcu încă și mai bănuitoriu și nesatisfăcut.

„Voi vă bateți joc de mine,” zise el.

„Și dacă am, să cred, că nu o faceți, atunci spuneți-mi mai mult. Ce are să urmeze după venirea noului împărat?”

„Mîntuirea ómenilor.”

„De ce?”

„De păcătoșenia lor.”

„În ce chip?”

„Prin puterile dumnezeesci, — credință, iubire și fapte bune.”

„Așa dar,” — Irod se opri, și din privirea lui nimeni nu ar fi putut conchide la sentimentele, cu cari continuă:

„Așa dar voi sînteți vestitorii lui Mesia! Acesta e totul?”

Valtasar se închină adânc:

„Împărate, noi sîntem servii tîi!”

Împăratul atinse clopoțelul, și apără un servitoriu.

„Adă darurile!” porunci stăpânul lui.

Servitoriul ieși, dar după scurtă vreme se întorse și îngenunchiînd înaintea óșpetilor, întinse fie căruia câte un paliu de materie vînetă și șcarlatină și câte un brîu de

aur. El mulțămira după obiceiul răsăritean cu difuziune pentru distincție.

„Încă o vorbă,” zise Irod, după ce se sfârșise ceremonialul. „Ofițerului de la pórta și acum și mie mi-ați grăit de o stea, carea o ați vădut la răsărit.”

„Așa e,” răspuse Valtasar, „steua lui, steua nou născutului.”

„Pe ce vreme s'a arătat?”

„Când am primit porunca, să venim aici.”

Irod se sculă și făcu semn, că audiența s'a sfârșit. Se pogorî de pe tron și pășind la ei zise cu totă amabilitatea, de care era capabil:

„Bărbați luminați, dacă voi întru adevăr sînteți vestitorii nou născutului Christos, pe cum cred eu, atunci aflați, că în sara acesta am cerut sfat de la cei mai esperti în istoria poporului jidovesc. Ei cu un glas mi-au zis, că el se va nasce în Vetleemul Iudeei. Vă sfătuesc, să mergeți acolo. Da, mergînd întrebați cu de-adsinul de prune, și dacă-l veți afla dați-mi de scire, ca venind și eu, să mă închin lui. În calea voastră nu vi-se pune nici o pedecă. Pace voué!”

Și învîlindu-se în mantéua sa părăsi sala. (Va urma.)

Bibliografie.

A apărut și se află de vîndare în **Tipografia seminarială din Blaș:**
Legile politico-bisericesci
din 1894 și 1895

împreună cu respectivele ordinațiuni ministeriale, traduse, edate și comentate la ordinul Preavenatului Consistor mitropolitan de Alba Iulia și Făgăraș. Prețul unui exemplar broșurat e 1 fl. 20 cr. v. a. + pentru porto 10 cr.

Credem, că nu mai e lipsă, ca să atragem atențiunea clerului nostru asupra acestui op. Fără de cartea acesta nici un preot nu póte, să se acomodeze în deosebitele sale agende, după-ce prin legile politico-bisericesci s'au schimbat toate raporturile de drept privitor la căsătorie. Tocmai de aceea credem, că nu va fi oficii preoțesc, din care să lipsescă această carte, în care se află toate cele, de câte are trebuință preotul în urma situațiunii nouă create prin legile aceste.

Îndreptariu

în cauza dărilor directe de stat, pentru oficiile parohiale gr. catolice. Blaș 1896.

Broșura constă din 39 pagine, în cari se dau înviațiunile cele mai bune, cum au să purcedă oficiile parohiale și curatoratele, cum și privații la aruncarea și conscrierea dărilor de stat și anume: 1. a dării de case, 2. a dării de câștig, 3. a dării după camete, 4. a dării supletóre generale de venit, 5. a taxei de scutire dela miliție, 6. a dării de arme și de vînat și 7. comisuniile pentru aruncarea dărilor. — Prețul unei broșuri e 8 cr., expedită franco sub fașe 11 cr.

Tot la tipografia seminarială se află de vîndare:

Triod, crudo fl. 6.50, legat în piele tare și cu copci fl. 10.

Apostoler, folio, crudo fl. 4.40, legat în piele și cu margini aurite fl. 6.40.

Liturgieriu, crudo 2 fl. 20 cr., legat în piele 3 fl. 20 cr.

Octoichul cel mic edit. III. Blaș 1892. Prețul nelegat 80 cr. v. a., legat cu călcâiu de pânză cu 95 cr. v. a. Legat dimpreună cu Pentecostariul costă 1 fl. 80 cr. v. a.

Orologer, crudo fl. 2.80, legat în piele fl. 3.80.

Introducere în s. Scriptură de Dr. Victor Szmigeiski. Partea I. 40 cr., partea a II-a 60 cr., partea a III-a 80 cr., la olaltă 1 fl. 50 cr.

Editor și redactor răspunzător:

Dr. Victor Szmigeiski.

Nr. 3081—1896.

(30) 2—2

Concurs.

Prin această se scrie concurs la un stipendiu de 400 fl. pentru un student, ce se va pregăti în Budapesta de profesor de desen liber și geometric. La acest stipendiu pot concură tineri gr. cat., cari au făcut cu succes examenul de maturitate și au deja ceva dexteritate de desen. Se recere, să întruască condițiunile recerute pentru un fiitoriu profesor și să se oblige, că după terminarea studiilor va servi la gimnaziul din Blaș cel puțin 10 ani.

Suplicile să se așternă acestui Consistoriu metropolitan până cel mult în 25 August 1896.

Blaș din ședința consistorială ținută în 8 August 1896.

Dr. Victor Mihályi

Archiepiscop și Metropolit de Alba Iulia și Făgăraș.

*****

Nr. 3488 - 1896.

(31) 2 - 3

I. Escriere de Concurs.

Până în 10 Septembrie st. n. esclusive 1896 se scrie concurs la 11 stipendii din *fundatiunea fericitului Archiepiscop și Metropolit Alesandru Șterca Șuluț*, și anume: trei stipendii de câte 400 fl. destinate pentru iuriști și mediciști la vre o universitate a fară din Transilvania, dintre carl unul a fost folosit de profesorul Valeriu Suciū, altul de candidatul de avocat Dr. Iuliu Maniū, și al treilea de iuristul absolut Laurentiū Nestor; — un stipendiu de 300 fl. pentru student, cari frecuentază metalurgia, tehnica, pedagogia, sau ori ce științe reale, folosit de Octavian Tobias absolut de academia comercială; — un stipendiu de 200 fl. destinat pentru iuriști în Cluș, folosit de Victor Pop absolut de anul II de drepturi; — patru stipendii de câte 100 fl. pentru gimnasiști, folosite de studentii Gerasim Vana, Iuliu Moldovan, Virgiliū Bian, și Pompeiū Dragoș; — două stipendii de câte 60 fl. folosite de gimnasiștii absoluți Victor Negra și George Boeriū.

Cei ce doresc a obține vre unul din stipendiile de mai sus, au să întruască următoarele condițiuni:

a) Că sînt români gr. cat. miseri, născuți în Transilvania;

b) că pe lângă purtare morală bună au din studii calculi de eminentie;

c) dintre concurenți vor avé preferință, cari vor puté dovedi, că sînt consăngeni cu piul fundator, spre care scop trebuie să producă atestat compus de respectivul oficiu parochial, care să cuprindă tabela genealogică exact dedusă;

d) concurenții să alătore la cereri testimoniū scolastic, carte de botez, atestat de paupertate, testimoniū medical și să numescă expres institutul, la care și unde vor să continue studiile academice ori gimnasiale pe an. scol. 1896/7.

Blaș în 11 August 1896.

Consistoriul archid. gr. cat. de Alba Iulia și Făgăraș.

II. Escriere de concurs.

Până în 10 Septembrie n. esclusive 1896 se scrie concurs la două stipendii de câte 300 fl. v. a. din *fundatiunea lui Ioan Daniel (Dănușii) de Fersig*, folosite unul de George Micu tehnic absolut, și altul de rigorosantele în drepturi Ioan Ghețe. Se observă, că numai în cazul acela pot căpeta și alții aceste stipendii, dacă între concurenți nu s'ar afla consăngeni cu fundatorul.

Cererile au să fie provédute cu documentele indigitate în scrierea de concurs pentru stipendiile Șuluțane.

Blaș în 11 August 1896.

Consistoriul archid. gr. cat. de Alba Iulia și Făgăraș.

III. Escriere de concurs.

Până în 10 Septembrie n. esclusive 1896 se scrie concurs la un stipendiu de 80 fl. v. a. din *fundatiunea Lazar Băldi*, folosit de gimnasiștul absolut Ioan Giurgiū. Consăngeni au preferință. Pot concură numai studentii gimnasiști, născuți în comitatul Clușului. Cererile să fie provédute cu documentele indigitate în scrierea de concurs pentru stipendiile Șuluțane.

Blaș în 11 August 1896.

Consistoriul archid. gr. cat. de Alba Iulia și Făgăraș.

IV. Escriere de concurs.

Până în 10 Septembrie n. esclusive 1896 se scrie concurs la două stipendii de câte 60 fl. v. a. din *fundatiunea fericitului canonic Ioan Fekete Negruții*, folosite unul de Valeriu Filipan, și altul de Emanoil Petean, ambii gimnasiști absoluți. Preferință au consăngeni. Pot concură și fetițe române gr. cat., cari se pregătesc de învățătore, sau pentru altă carieră. Cererile să fie provédute cu documentele indigitate în scrierea de concurs pentru stipendiile Șuluțane.

Blaș în 11 August 1896.

Consistoriul archid. gr. cat. de Alba Iulia și Făgăraș.

V. Escriere de concurs.

Până în 10 Septembrie n. 1896 se scrie concurs la două stipendii din *fundatiunea fericitului canonic Constantin Alutan*, și anume: unul de 60 fl. v. a. folosit de Ioan Anca elev al școlii comerciale, și altul de 40 fl. folosit de Teofil Dosa gimnasișt, care nu și-a legitimat progresul. Preferință au consăngeni. Cererile să fie provédute cu documentele indigitate în scrierea de concurs pentru stipendiile Șuluțane.

Blaș în 11 August 1896.

Consistoriul archid. gr. cat. de Alba Iulia și Făgăraș.

VI. Escriere de concurs.

Până în 10 Septembrie n. esclusive 1896 se scrie concurs la un stipendiu de 40 fl. din *fundatiunea fericitului profesor Parteniū Moldovan*, folosit de gimnasiștul Ioan Banciū, care nu și-a legitimat progresul. Preferință au consăngeni fundatorului. Cererile sa fie provédute cu documentele indigitate în scrierea de concurs pentru stipendiile Șuluțane.

Blaș în 11 August 1896.

Consistoriul archid. gr. cat. de Alba Iulia și Făgăraș.

VII. Escriere de concurs.

Până în 10 Septembrie n. 1896 se scrie concurs la următoarele stipendii din *fundatiunea fericitului Archiepiscop și Metropolit Dr. Ioan Vancea*, numită „Cassa archidieceșană“:

1) La un stipendiu de 300 fl. folosit de iuristul Corneliū Bardoși, și destinat pentru studentii de la universitate ori institut poli-tehnic.

2) La trei stipendii de câte 60 fl. v. a. pentru elevi preparandiali ori la altă preparandie română greco-catolică, devenite vacante prin absolvarea elevilor preparandiali Ioan Pampu, Teodor Stoia și Vasiliū Orosan.

La aceste stipendii pot concură numai români gr. cat. din Archidieceșă. Preferință au consăngeni și afinii fundatorului, chiar și când nu ar fi din Archidieceșă.

Blaș în 11 August 1896.

Consistoriul archid. gr. cat. de Alba Iulia și Făgăraș.

VIII. Escriere de concurs.

Până în 10 Septembrie n. 1896 se scrie concurs la 10 stipendii din *fundatiunea fericitului Dr. Simeon Ramontiaui*, și anume 4 de câte 315 fl. folosite de Alesandru Fodor dr în medicină, Alesandru Bordia dr în medicină, Andreiū Pop dr în drepturi, Paul Percea elev al academiei de desen, cari tôte sînt destinate pentru studentii de la școlile superioare din Viena și Budapesta, ori ce știință ori artă a voi să învețe; — la 3 stipendii de câte 84 fl. v. a. folosite de Romul Crăciun dr în medicină, George Voda student la politehnică, și George Simon rigorosant în drepturi, tôte trei destinate pentru iuriști la universitatea din Cluș; — la 3 stipendii de câte 63 fl. v. a. folosite de Ioan Viciū, gimnasișt absolut, Ioan Mora gimnasișt absolut și Iuliu Aranyo; iurist.

La aceste stipendii pot concură:

a) numai tineri studentii miseri, născuți în Transilvania, români de naționalitate;

b) cari pe lângă purtare bună au din studii calculi de eminentie;

c) dintre concurenți vor avé preferință cei de origine nobili și consăngeni cu fundatorul;

d) la cereri să se alătore: testimoniū scolastic în copie autentică, carte de botez, testimoniū medical, atestat de paupertate;

e) concurenții să numescă expres institutul, la care și unde vor să continue studiile.

Blaș în 11 August 1896.

Consistoriul archid. gr. cat. de Alba Iulia și Făgăraș.

IX. Escriere de concurs.

Până în 10 Septembrie n. esclusive 1896 se scrie concurs la un stipendiu de 60 fl. din *fundatiunea fericitului Ioan Bob*, folosit de cadetul absolut Alesandru Nemeș. Cererile să se provađă cu documentele indigitate în scrierea de concurs pentru stipendiile Romantiane.

Blaș în 11 August 1896.

Consistoriul archid. gr. cat. de Alba Iulia și Făgăraș.

X. Escriere de concurs.

Până în 10 Septembrie n. 1896 se scrie concurs la un stipendiu de 60 fl. v. a. din *fundatiunea fericitului Petru Maior*, folosit de gimnasiștul Victor Maior, care nu și-a legitimat progresul în studii. Cererile să se provađă cu documentele indigitate în scrierea de concurs pentru stipendiile Romantiane.

Blaș în 11 August 1896.

Consistoriul archid. gr. cat. de Alba Iulia și Făgăraș.

XI. Escriere de concurs.

Până în 10 Septembrie n. 1896 se scrie concurs la un stipendiu de 120 fl. v. din *fundatiunea Kleiniană*, folosit de gimnasiștul Corneliū Măcelariū. Cererile să se provađă cu documentele indigitate în scrierea de concurs pentru stipendiile Romantiane.

Blaș în 11 August 1896.

Consistoriul archid. gr. cat. de Alba Iulia și Făgăraș.